

Věčný Syn

Bůh existuje. Starozákonní jméno, které označuje Jeho Bytost, je „*Jehova / Jahve*“. „*Jsem, který jsem*“, ten živý, sám v sobě trvající, neproměnný, který ve všem, co činí a jak to činí, jedná sám od sebe.

Lidské poznání tomu nemůže rozumět. Museli bychom být Bůh, abychom mohli Boha pochopit. Ale nám jako Jeho stvořením se sluší přijímat a pevně držet to, co nám o Svém věčném bytí ráčil podle Své dobré vůle ve Svém Slově sdělit.

Svou bytostí je pro stvoření nevyzpytatelný a neviditelný – „*který... přebývá v světle nepřístupném, jehož žádný z lidí neviděl, aniž viděti může*“ (1. Tim 6,16). A přece se tomu trojjedinému Bohu líbilo nám dát zjevení o sobě samém.

Ale zde spočívá těžkost: Lidská řeč je sice vhodná k vyjádření lidských vztahů a pojmů uvnitř okruhu lidských představ a myšlenek, ale je nevhodná k přiměřenému popisu podstaty věčného Boha a nestvořeného vztahu, který musí nutně existovat bez začátku nebo konce mezi třemi Osobami trojjediného Boha. Všechna sdělení, jimiž nám Bůh tyto božské souvislosti zjevuje, musejí proto být nutně vyjádřena v naší lidské řeči. My lidé je snadno překrucujeme a znetvořujeme tím, že do nich vkládáme své vlastní lidské myšlenky, když se vůbec pokoušíme rozumovat ohledně toho, co Bůh říká sám o sobě – a k tomu se nás naše pýcha vždy snaží svést.

Ale Bůh nám ve Své neomezené dobrotivosti v této naší vrozené slabosti vyšel vstříc. Když nám dal Svá božsky inspirovaná prohlášení o sobě samém, nikterak nepřenechal naší schopnosti myslet, aby si o tom, co řekl, vytvářela nějaké domněnky. Ale učinil nás účastníky Své božské přirozenosti, která má schopnost chápat božské věci, když jsou zjeveny. A kromě toho nám dal Svého Ducha Svatého, aby v nás přebýval, aby nám vyložil Jeho Slovo a osvětlil naše obnovené chápání ve vztahu k jeho pravému významu. To je velké dobrodiní. Ale jen v té míře, jakou se neopíráme o své vlastní porozumění, nýbrž máme poddanou vůli a učenlivé srdce, nás může uvádět do celé pravdy (Jan 7,17; Přísl. 3,5,6; 1. Kor 2,10.12.15; Jan 16,13).

Přirozený člověk nepřijímá to, co je Ducha Božího, protože to je pro něho bláznovství. A stejně tak málo to může Boží dítě přijímat svou přirozenou schopností usuzování. Našemu rozumu to je sděleno působením Ducha Božího, když naše porozumění bylo Pánem otevřeno, abychom rozuměli Písmům, a musí to být přijímáno vírou (Lk 24,45; 1. Kor 2,12–14).

V tom mnozí selhali ve svém porozumění božské pravdě o věčném Bohu a o věčném vztahu mezi Otcem a Synem. Pokoušejí se cestou lidské argumentace vniknout do významu biblických výrazů, místo aby se vzdali vši důvěry v sebe samé a dovolili Duchu Svatému, aby ve Své síle sdělil tyto božské a vzácné pravdy, které nám trojjediný Bůh podle Své dobře libé vůle ve Svém Slově dává sám o sobě.

Toto rozumování lidské mysli o Božství vedlo k různým bludům tím, že do úvah o Božství byly zavedeny určité základní skutečnosti, které mají co činit s našimi lidskými vztahy zde dole, ale které zjevně nemohou být použity na onen věčný, nestvořený, nezměnitelný a neproměnný vztah, který existuje mezi třemi Osobami trojjediného Boha.

Pokud jde o věčné bytí Kristovo, je směrodatné Boží slovo: „*Zjeven jest v těle*“, ... „*jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných*“. „*Prvé nežli Abraham byl, já jsem*“ (ten věčný „*Já jsem*“) (1. Tim 3,16; Mich 5,2; Jan 8,58).

Ale už velmi brzy po dnech apoštolů bylo uvedeno učení o věčném zplození. Podle toho měl Boží Syn sice být věčný ve Své existenci, ale tak, jako otec je původ syna, kterého zplodí, existuje prý Boží Syn jako druh potomka skrze věčné nebo ustavičné zplození skrze Otce. Tato lidská teorie, ke které se došlo zavedením prvku do úvah o nestvořeném věčném vztahu v Božství, který má co činit s čistě lidským vztahem, ve skutečnosti zbavuje Syna Jeho rovnosti s Otcem a omezuje Ho na odvozenou formu, která vděčí za Svou existenci Otci. (Pozn. dle německého překladu: Ve skutečnosti ale se musíme osvobodit od představy, že zde použité řecké slovo *monogenes* obsahuje myšlenku na zplození, tak jako naše „jednorozený“ /nebo i německé *Eingeborener* či anglické „only begotten“/). „*Monogenes*“ spíše znamená „*jediný svého druhu, jedinečný*“ a neoznačuje tak původ nebo proces narození nějakého člověka, nýbrž povahu, bytí nějaké osoby.

V křesťanstvu je dnes rozšířen ještě jeden blud, který rovněž pochází z toho, že člověk uvádí součást lidských vztahů do božského, nestvořeného vztahu, který existuje mezi Osobami trojjediného Boha. Lidé říkají, že označení syn v sobě zahrnuje „odstupňované vztahy a odpovídající podřízenost (nižší místo)“. Proto se usuzuje, že označení „Syn Boží“ se na Něho může vztahovat jen jako na člověka narozeného z panny a nemůže být použito na Jeho vztah uvnitř Božství předtím, než se stal člověkem. Tento hrozný blud Ho olupuje o vztah předtím, než se stal člověkem, jako Otcova milovaného Syna, který je základní v celém Novém zákoně.

Předně není pravda, že synovství i v lidských vztazích v sobě nutně zahrnuje podřízenost (nižší místo). Kdo by chtěl tvrdit, že Abraham byl nižší než jeho otec Táre, nebo Mojžíš než jeho otec Amram či David než Izai?

Jaký tedy je ale význam označení Otec a Syn, když je použit na nestvořeného Božství? Musí tu přece být nějaký důvod, proč Bůh zvolil tyto výrazy, když o sobě mluvil. Měli bychom pečlivě zvážit skutečnost, že se v Písmu nikde o Kristu nemluví jako o Božím dítěti. (Ve Skutcích 4,27 výraz „...proti Tvému svatému dítěti“ /V anglickém překladu – p. p./ není v řečtině obvyklý výraz pro dítě a měl by být přeložen jako „služebník“.) Dítě by v sobě zahrnovalo nezralost a slabost. Je to vždy Boží Syn. – Syn má stejnou přirozenost a tutéž podstatu jako otec a v normálním vztahu je syn oddaný otci, je předmětem jeho hluboké náklonnosti a těší se úzké důvěrnosti s ním. To všechno zahrnuje pojem Otec a Syn, když je použit na Božství: být těžce přirozenosti a mít hlubokou vzájemnou náklonnost a důvěrnost.

„Jednorozený Syn“

Když máme před sebou výraz „jednorozený“, napadne nás také dodatečná myšlenka, že On je ten **jediný**, jenž má tento vztah k Otci, a jako takový je zvláštním předmětem hluboké náklonnosti a věčného zalíbení Otce. Vezměme zprávu o Abrahamovi, jak obětuje Izáka (1. M 22) – bezpochyby předobraz Boha, jak neušetří Svého vlastního Syna, nýbrž Jej za nás za všechny vydá – a všimněme si, co zde je zvláště zdůrazněno: „Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kterého miluješ, Izáka.“ (1. M 22,2; Žid 11,17)

To vidíme v pěti místech, kde je použit výraz „jednorozený“:

Slovy v Janu 3,16: „*Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozené-*

ho dal, aby každý, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný,“ ukázal Pán nejjasnějším způsobem nezměřitelnost Boží lásky vůči provinilému světu. Tato láska vrcholí v tom, že dal Svého jednorozeného Syna – toho Jednoho, který od věčnosti byl předmětem Jeho hluboké náklonnosti a nejvyššího zalíbení. Říci, že zde použitý výraz „jedorozený Syn“ je použitelný jen na Krista jako člověka a že nemá žádný vztah ke vztahu Syna k Otci ve věčném Božství, zatemňuje okamžitě velikost Boží lásky vůči provinilému světu. Tato láska přece právě tím vystupuje tak zřetelně ve své celé hloubce a plnosti, že Ten, kterého Bůh dal za ztracený a provinilý svět, je Jeho jednorozený Syn – ten Jeden, jenž od vší věčnosti byl v Jeho lůnu jako předmět Jeho věčné libosti. To je rovněž zcela zřejmé v 1. Jana 4,9: „V tom zjevena jest láska Boží k nám, že Syna svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho.“

V Janu 1,14.18 jde o Jeho oprávněnost a schopnost oznámit Otce, které se uplatní na základě skutečnosti, že On je ve Svě věčné Osobě Jednorozený od Otce, a tak sdílí s Otcem tutéž přirozenost a tutéž podstatu a zůstává od vší věčnosti v Jeho lůnu jako věčný předmět příchylnosti Jeho srdce a důvěrnosti se vším, co toto srdce v sobě obsahuje. Proto je dokonale schopen dát svědectví o všem, co Bůh je ve Svém charakteru a Svě přirozenosti, a zjevit Jeho věčnou lásku a Jeho úmysly vůči nám.

Jediné další místo je ještě v Janu 3,18: „Kdo nevěří, již jest odsouzen; neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.“ Zde nalézáme důrazně ukázán hrozný stav a vinu nevěřícího, který nenávidí světlo a miluje tmu. Je poměřován tím, že se vzpíral uvěřit ve jméno jednorozeného Božího Syna, který přišel do ztraceného světa v milosti jako dar Otcovy lásky. Takový je proto právem odsouzen.

Pravdu o věčném Bohu můžeme znát jen vírou

Je nejvyšší pošetilostí, když se člověk se svým omezeným rozumem pokouší činit dohady o tom, co je nekonečné. Pokaždé, když se o to pokusí, se s jistotou dopustí chyby, protože do svých závěrů o nestvořeném, věčném a neproměnném vztahu, který existuje v bytí věčného, trojjediného Boha, uvede nějakou představu, která pochází z čistě lidských vztahů. Tento vztah daleko převyšuje každou představu o lidských vztazích a leží naprosto mimo lidské schopnosti myšlení.

Stejně jako „*vírou rozumíme*“ (aniž bychom se to pokoušeli promyslet), „*že učiněny jsou věky (světy) slovem Božím, tak že z ničeho jest to, což vidíme, učiněno*“ (Žid 11,3), tak také vírou rozumíme, opření o autoritu Božího slova a bez pokusu to promýšlet, že tento nestvořený vztah Otce, Syna a Ducha Svatého trvá ve věčném Božství od věčnosti k věčnosti. Ba ještě více, kvůli naší neotřesitelné víře v Jeho božské Slovo rozhodně odmítneme, aby náš duch o tom rozumoval nebo vytvářel domněnky, protože předem víme, že náš omezený rozum není v stavu usuzovat o něčem, co je nekonečné. A přece, jak vděční bychom měli být Bohu, našemu Stvořiteli, že nám dal takový rozum, který po osvětlení Jeho Duchem je schopen přijmout jako božskou pravdu něco, co nám o sobě zjevil ve Svém Slovu. Tak se můžeme z této Bohem dané známosti radovat se srdcem, které přetéká chválou a velebením, a s radostným předáním celého našeho bytí do Jeho žehnajících rukou. Neboť On prokázal nezměrnost Své věčné lásky k nám v tom, že poslal Svého jednorozeného Syna na tento svět, který připravily Jeho ruce, abychom my skrze Něho měli život.

Mnohost v jednotě

Vícekrát je v Písmu dáno svědectví o jednotě Božství: „*Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest.*“ (5. M 6,4) „*V ten den bude Hospodin jediný, a jméno jeho jedno.*“ (Zach 14,9) „*Já jsem Hospodin, a není žádného více, kromě mne není žádného Boha.*“ – „*Rozpomeňte se... nebo já jsem Bůh silný, a není žádného více Boha, aniž jest mně podobného.*“ (Iz 45,5; 46,9). Přesto je od prvního verše Bible stejně tak vydáváno svědectví o tom, že v této božské jednotě je mnohost. V hebrejštině je jméno Bůh v množném čísle a sloveso v jednotném čísle: „*Na počátku stvořil* (j. č.) *Bůh* (mn. č.)... A v 1. Mojžíšově 1,26 čteme: „*Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu.*“ Zde je jednoznačně zjevena mnohost, a to rozlišená podle osobností, takže jedna druhou může oslovovat – „*Učiňme člověka...*“ – a přece ve společném zjevení a spolupůsobení k jednomu společnému účelu, aniž by jedna jednala bez druhých.

Porovnání 1. Mojžíšovy 1,2 s Příslovím 8,27–30 a Epištolou Židům 1,1–2 to potvrzuje rovněž ve vztahu k celému stvoření a k přípravě země pro člověka: „*Duch Boží vznášel se nad vodami.*“ – „*Když připravoval nebesa, byla jsem tu, když vyměřoval okrouhlost nad propastí; když upevňoval oblaky u výsosti, když utvrzoval studnice propastí; když ukládal moři cíl jeho, a vo-*

dám, aby nepřestupovaly rozkázání jeho, když vyměřoval základy země: Tehdáž byla jsem od něho pěstována (nebo: „byla jsem u něho jako mistr řemeslník“) a byla jsem jeho potěšení na každý den, anobř hrám před ním každého času.“ a: „Bůh mluvil v Synu,... skrze něhož i věky (světy) učinil“.

Zde je mnohost v jednotě jasně dosvědčena, a to v tvářnosti nezaměnitelných Osob, z nichž každé je přiřazen určitý částečný okruh všeho, co trojjediný Bůh činí – avšak ne nezávisle navzájem, nýbrž ve vztahu, odpovídajícímu jejich podstatě (bytí).

Například Otec posílá Syna. To bylo určité jednání ze strany Otce. A přece Syn, když přichází na svět, jedná ve vlastní Osobě. *„Já jsem od Boha vyšel a přišel.“ – „Nebo jsem sestoupil s nebe, ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, který mne poslal.“* (Jan 8,42; 6,38)

Proto, když jde o to, aby Syn přijal tvářnost člověka, nalézáme činnou každou ze tří Osob Božství. Kristus, obrácen k Otci, říká: *„Tělo jsi mi připravil.“* (Žid 10,5 – přel.). V Matouši 1,20 čteme, že byl zplozen z Ducha Svatého. Zde vidíme jednat Boha Otce a Boha Ducha Svatého v harmonickém souladu, aby vytvořili toto svaté lidství našeho Pána. Ale Syn je viděn také ve Své vlastní činnosti, když spojuje Své lidství se Svou vlastní Osobou. *„Poněvadž tedy dívky účastnost mají těla a krve, i on též podobně se jich účastnil.“ – „Samého sebe zmařil, způsob služebníka přijav, stal se podobný lidem.“* (Žid 2,14; Fil 2,7 – přel.) A tak tomu je u všech činností trojjediného Boha.

Osoby Božství jsou jedno ve Své přirozenosti, ve Své podstatě a všem, co jsou, všechny milují totéž a mají proto tytéž myšlenky, tutéž vůli a tentýž úmysl. Přesto má každá Svůj určitý podíl na činnostech a vztazích ve všem, co ten trojjediný Bůh činí – vždy v dokonalém souzvuku v provádění společné vůle v témž úmyslu. Tak čteme o Kristu, Synu, který se stal tělem: *„V něm přebývá plnost Božství tělesně.“ – „Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova, která já mluvím vám, sám od sebe nemluvím, ale Otec ve mně přebývá, on činí skutky.“ – „Otec můj až dosavad dělá, i já dělám.“ – „I navrátil se Ježíš v moci Ducha do Galilee.“ – „Já Duchem Božím dábly vymítám.“ – „Skrze Ducha věčného samého sebe obětoval nepoškrvněného Bohu.“* (Kol 2,9; Jan 14,10; 5,17; Lk 4,14; Mt 12,28; Žid 9,14). Každá Osoba Božství se účastní toho, co činí On, Syn, který se stal tělem (Jan 1,14; 1. Jana 5,20; 3,8).

Závislý člověk

Ve Svém lidství si podržel místo, které zaujal v závislosti podle Božích úmyslů, když všechno činil v síle Ducha, a přece Otec v Něm byl zdrojem Jeho slov a činů. Zároveň ale byl a zůstal věčným Synem, jenž tu byl osobně v tvářnosti člověka. Byl tu ve Své celé božské všemohoucnosti, která stvořila vesmír a která ho udržuje. A o skutcích, jejichž zdrojem byl Otec v Něm a jejichž silou byl Duch, mohl říci: „*Dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil.*“ (Jan 17,4)

To je božské tajemství, kde lidské úvahy s jistotou bloudí, když se pokoušejí o tom teoretizovat nebo to vyzkoumat. Víra se toho ale chápe s radostí a nalézá v tom zdroj věčné libosti.

Když tedy Syn zaujímá místo zdánlivé podřízenosti pod Otce a Duch místo zdánlivé podřízenosti pod Syna, je to tak přece jen zdánlivě, neboť ve skutečnosti činí každý ochotně to Svoje ve spolupůsobení s oběma druhými v provádění společné vůle. Všichni tři jsou sobě rovni ve Svém božství, podstatou rovni ve Své přirozenosti, ale rozlišitelní ve Své Osobnosti a ve věčně neproměnném vztahu k sobě navzájem. Přitom má každý Svůj podíl a Svou činnost, kterou ochotně provádí k naplnění společného božského plánu. Rozumět tomu nemůžeme, vytvářet o tom domněnky se neodvážíme, ale věřit tomu musíme, neboť jinak učiníme Boží inspirované slovo lží.

Pravda o Kristovu věčném Synovství je základní pravdou Písma

Obrátíme se nyní k Matouši 28,19. U směrnic, které Ježíš dal Svým učedníkům, říká: „*Křtěte je ve jméno (nikoli ve jména) Otce i Syna i Ducha svatého.*“ Zde nalézáme trojjediného Boha pod **jedním** jménem, ale toto jedno jméno zahrnuje tři Osoby v jejich božském vztahu k sobě navzájem jako Otec, Syn a Duch Svatý. Otec je a byl vždy Otec a bude jím ve Svém bytí uvnitř Božství vždy. Rovněž tak je a byl Duch vždy Osobou, která je označena jako Duch a vždy tak bude, Otci vždy rovný ve Svém božství, ale vždy a věčně jako Osoba Duch. Nemůže si Své místo jako Duch s Otcem vyměnit a rovněž tak málo může Otec Své místo jako Otec v oné věčně neproměnné existenci vyměnit s Duchem; a se Synem se to má stejně. Není to nějaká chladná logika nebo lidská úvaha, nýbrž znamená to v jednoduché

víře se pevně držet prostého a souhlasného zjevení Svatých Písem, aniž bychom pochybovali nebo rozumovali. „*Já Hospodin neměním se.*“ – „*Jsem, který jsem.*“ (Mal 3,6; 2. M 3,14) Neproměnnost je pro Božství charakteristická. Božství je to, co je, a to neproměnně. Syn přijal do Svého bytí lidství, ale nikdy nepřestal být, čím vždy byl a ve Svém bytí uvnitř Božství vždy bude: Synem.

Tato pravda o věčném Synovství je základní pravda, která je základem plného zjevení trojjediného Boha v Novém zákoně. Protože On je věčný Syn, ve Svém božství rovný Otci a v celé podstatě jedno se Svým Otcem, stále v lůnu Otce a seznámený s plným rozsahem Jeho pocitů, myšlenek a úmyslů, proto mohl oznámit toho trojjediného Boha a On to učinil. On je Bůh „*zjevený v těle*“. Kdyby byl nějakým způsobem podřízen nebo kdyby v srdci Otce nebo Ducha byla nejnepatrnější myšlenka, kterou by neznal nebo na které by neměl plný podíl, pak by byl nemohl oznámit toho trojjediného Boha.

Tato pravda o věčném vztahu Otce, Syna a Ducha svatého je základní. Tři Bytosti, které jsou v božství sobě rovné bez tohoto vztahu, by byli tři bohové, ale ne trojjediný Bůh.

Tím, že se Syn stal člověkem, se nevzdal ani věčného božství, ani Svého věčného vztahu uvnitř Božství.

Ten, jenž v Božství byl Syn, spojuje dokonalé lidství se Svou Osobou

To, že se Syn stal tělem, neučinilo nejmenší újmu Jeho věčnému božství nebo Jeho věčnému vztahu uvnitř Božství, nýbrž propůjčilo Jeho lidství jen Jeho nekonečnou dokonalost. Tak byl jako člověk rovněž Syn, jako byl vždy v onom neproměnném vztahu, který měl v Božství k Otci.

„*Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce,) plné milosti a pravdy.*“ – „*A víme, že Syn Boží přišel.*“ – „*Na to jest zjeven Syn Boží...*“ (Jan 1,14; 1. Jana 5,20; 3,8)

Jasnou a prostou výpovědí takových míst Písma je, že On byl Syn, Jednorozený od Otce, dříve než přišel v těle, a dříve než byl zjeven. Byl věčný Syn, který byl zjeven tím, že přišel v tvářnosti člověka na tento svět. Nestal se Synem tím, že se stal člověkem, nýbrž Syn se stal člověkem, aby se sám

zjevil a aby zkazil skutky ďábla a aby nám plně zjevil, co je Bůh ve Své mravní podstatě, takže Jej můžeme znát. Byl Bůh (Syn), zjevený v těle, takže jak v lidském bytí, tak i ve Svém božství byl stále jednorozený Syn v lůnu Otce (Jan 1,18).

Ještě se podíváme na další místa Písma, která potvrzují tuto požehnanou pravdu o Jeho věčném Synovství.

V Janu 17 Jej vidíme v podobnosti lidí stát uprostřed Jeho učedníků. Pozvedá Své oči k nebi a mluví k Otci. Jeho slova zjevují Jeho hluboké vnitřní vědomí neproměnného věčného vztahu, který měl jako Syn k Otci, dříve než byl svět. *„Otče,... oslav Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe... A nyní oslav ty mne, Otče, u sebe samého touž slávou, kterou jsem měl u tebe, prvé nežli svět byl.“* (Jan 17,1.5)

Teprve krátce předtím jim řekl: *„Vyšel jsem od Otce, a přišel jsem na svět; a opět opouštím svět, a jdu k Otci.“* (Jan 16,28) Nemohl tu být Otec, když by tu nebyl Syn. A zde vidíme, že vztah Otce a Syna tu byl, dříve než Syn přišel na svět. Při Svém vyjití od Otce a příchodu na svět přijal Syn Své místo v podobnosti lidí. Tato velká skutečnost, že ve Své věčné Osobě je Syn, dala cenu všemu, co činil jako závislý člověk. A právě tato velká skutečnost, že byl věčně Boží vlastní Syn, dává v její vší jasnosti a hloubce vystoupit lásce Otce, jenž Jej poslal, abychom my skrze Něho žili. Když odejmeme pravdu o Jeho věčném Synovství, ztratíme také míru, podle níž můžeme poznat plnost Otcovy lásky k nám, a velké povzbuzení, které máme k tomu, abychom se Mu klaněli.

Otec zjevuje Svoji Lásku v poslání Svého jednorozeného Syna

„V tom zjevena byla láska Boží k nám, že Syna svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho.“ (1. Jana 4,9) Také zde se jasně ukazuje, že On byl jednorozený Syn, dříve než *„byl poslán na svět“*. Právě tato skutečnost dává vyzařovat Boží lásku v její plnosti tím, že Ho poslal.

Také v Římanům 8,3 a Galatským 4,4 nalézáme: *„Bůh poslal Syna svého v podobnosti těla hříchu, a příčinou hříchu, a odsoudil hřích v těle“* (Krista, který pro nás byl učiněn hříchem), a: *„...poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem“*. Ve Svém vztahu k Bohu předtím, než se

stal tělem, byl Boží Syn (když byl poslán). Narozen z ženy v podobnosti těla (lidí) je tvářnost, kterou přijal při příchodu. Tvrdit, že se Synem stal teprve tehdy, když se narodil z ženy, se nejenom staví proti znění, které máme před sebou, nýbrž, což je ještě horší, olupuje tato místa zcela zjevně o za nimi stojící úmysl. Tímto úmyslem je zdůraznit nezměřitelný rozsah lásky a milosti Boha Otce, jenž poslal Svého Syna, který od věčnosti byl předmětem Jeho nejhlubší náklonnosti, aby na našem místě nesl trest za hříchy. Ale právě to dává dalším apoštolovým slovům v Římanům 8 jejich sílu: „*Když jest Bůh pro nás, i kdo proti nám? Který ani vlastního Syna svého neušetřil, ale za nás za všechny vydal jej, i kterak by tedy nám s ním všech věcí nedal?*“ (Řím 8,31.32; viz také verše 38 a 39).

Bůh stvořil světy skrze Svého Syna

Židům 1,1–2 je další místo Písma, které by mělo plně uspokojit každého, kdo se v otázce věčného Synovství Krista poddává Písmu: „*Bůh... na konci dnů mluvil nám v Synu (v Osobě Syna), skrze něhož i věky (světy) učinil.*“ Bůh stvořil světy skrze Svého Syna. Byl v tomto vztahu jako Syn v době, kdy stvořil světy. Kdo by mohl zpochybňovat jasný význam tohoto místa? Koloským 1,13–17 říká totéž: „*Neboť skrze něho (Syna, viz verš 13) stvořeny jsou všechny věci.*“

Mohli bychom citovat ještě více míst, ale tato bohatě stačí, aby přesvědčila každého, kdo je hotov přijmout v prosté víře Boží vlastní výroky, aniž by pochyboval nebo rozumoval.

Boží Syn ve Své existenci jako člověk

Ještě další místo nám dává cennou informaci. Při zvěstování o tom, že se Boží Syn stane člověkem, řekl anděl Gabriel Marii: „*Duch svatý sestoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tobě; a proto i to, co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.*“ (Lk 1,35) Toto jméno Mu není nově dáno, nýbrž je to potvrzení Jeho věčného jména. Nečteme: „*bude Boží Syn*“, neboť to by ukazovalo, že by byl „Syn“ jen jako člověk narozený z panny, a proto nikoli „Syn“ před tím, než se stal člověkem. Ale to místo říká: „*... slouti bude (nazván bude) Syn Boží.*“ Jméno „Syn“, které nesl od věčnosti, přenáší na Svou existenci jako člověka, takže i dokonce ve vztahu ke Své svaté, Duchem Svatým počaté lidské přirozenosti je nazván „Syn Boží“. Tak je

tedy Božím Synem ve Své existenci jako člověk, stejně jako jím je, byl a bude ve Svém božství.

Syn přijal lidství do Své podstaty a tak dobrovolně zaujal místo poddanosti a závislosti...

Ve Své Osobě spojil lidství s božstvím; a přece to, že přijal tělo, ani v nejmenším neučinilo újmu Jeho božství a také ne Jeho věčnému vztahu jako Syna k Otci; ten spíše propůjčil Jeho lidství Svou nekonečnou dokonalost. Každá z Jeho dvou přirozeností zachovala Svůj vlastní charakter, aniž by byly směřovány. Jeho lidská, stejně jako Jeho božská přirozenost, měly každá pro sebe Svou výtečnost a sjednocovaly se v Jeho slavnou Osobu jako Syna, který se stal tělem. Písmo nikdy nerozděluje Osobu a nikdy nesměšuje ty dvě přirozenosti. Jsou spojeny v Jeho Osobě nevyzpytatelným svazkem. On je Bůh ve všem, co Bůh je, a člověkem ve všem, co je člověk, s výjimkou hříchu. To je Boží Syn, přišlý v těle, aby oznámil Božství v těle a Svou poslušností až k smrti, ano ke smrti na kříži, nás pro Boha vykoupil.

Jako Syn, který se stal tělem, zachovával stále ono místo dokonalého člověka v plné závislosti, plném poddání se a absolutní poslušnosti vůči vůli Svého Otce a věčně je podrží (1. Kor 15,28). Přesto jedná v tom všem stále ve vlastní Osobě jako Syn od věčnosti, který dobrovolně zaujal Své místo jako člověk (v tom jedno s Otcem v Jeho vůli a cíli), aby nám oznámil Otce a aby naplnil Jeho vůli a touhu Jeho srdce naším vykoupením k chvále slávy Jeho milosti. Jako Syn, který se stal tělem, ustavičně ukazuje dokonalé poddání se pod vůli Otce, a přece byla a je Jeho zasvěcená služba rovněž vykonáním Jeho vlastní vůle, která vždy souhlasí s vůlí Jeho Otce, jak v Jeho božství, tak i v Jeho dokonalém lidství.

... a přece v hodnosti Své Osoby není nižší než Otec

„Otec můj až dosavad dělá, i já dělám.“ (Jan 5,17) Oba jednají společně v dokonalém souladu, přičemž každý má příslušný podíl na vykonávání jednoho jediného božského plánu.

„Nemůže Syn sám od sebe nic činiti, jediné což vidí, an Otec činí. Nebo cožkoli on činí, to i Syn též podobně činí. Otec zajisté miluje Syna, a ukazuje mu všechno, což sám činí.“ (Jan 5,19.20) a: *„Nemohu já sám od sebe nic činiti.“* (Jan 5,30) Někteří tvrdí, že to se nemůže vztahovat na Pána jako na

věčnou Osobu, nýbrž jen na Něho jako na člověka. Ale to znamená vnášet lidské závěry. Nemůžeme zaměňovat důstojnost Jeho Osoby s místem, které zaujal dobrovolně k vykonání božských úmyslů. Syn je v této kapitole viděn jako rovnocenný s Otcem, jak ožívuje, které chce, a všechny soudí. Ale nejedná nezávisle na Otcí a Otec nezávisle na Něm. Otec Mu ukazuje všechno, co činí, a Syn nečiní nic bez Svého Otce. Je tu naprostá rovnost a plná jednota v úmyslu a v myšlení při vykonávání společného plánu.

Syn přijal dobrovolně tvářnost služebníka, aby naplnil božská uložení Božství, s nimiž je naprosto zajedno. Ale to Jej žádným způsobem nečiní nižším, než je Otec, jen proto, že to činí. Důstojnost Jeho Osoby nesmíme zaměňovat s místem, které zaujal v plném obecenství a souhlasu s Božstvím k provedení božských úmyslů.

V přítomné domácnosti zaujímá Duch Svatý rovněž místo, které je podle zdání podřízené; „*vychází od Otce*“ a „*je poslán*“ Otcem a Synem. A když přišel, nemluví sám od sebe, nýbrž mluví to, co slyší. Jeho úkolem je „*oslovit Krista*“ tím, že z (toho, co je) Jeho, obdrží a nám zvěstuje (viz Jan 15,26; 16,13.14). Všechny takové výrazy dávají podle zdání Duchu místo podřízenosti, jako se to jinými výrazy děje vůči Synu, ale je tomu tak jen podle zdání a vztahuje se to jen na místo, které tyto božské Osoby zaujaly, a na úkol, který plní, ale žádným způsobem na hodnost Jejich Osoby. Otec, Syn a Duch Svatý jsou si rovni ve Svém božství a jsou jedno v myšlení, ve vůli a Svém úmyslu, ačkoli každý má Svůj příslušný podíl a okruh působení při vykonávání božských úmyslů.

Příklad z denního života může možná pomoci to ujasnit: Tři bratři založí podnik jako rovnoprávní partneři. Společně si sednou a celé to naplánují. Na základě společné dohody má jeden převzít obchodní vedení, druhý převezme vedení továrny a třetí řídí odbyt. Zde se obchodní vedoucí může mnohým jevit jako nejvýše postavený a ti druzí dva jako stojící na podřízeném místě. Ale ve skutečnosti tomu tak není. Všichni jsou rovnoprávní a pracují spolu v plném souladu, aby vykonali společný plán a úmysl. Obchodní vedoucí se nikdy nebude dívat na svého bratra, který řídí továrnu, jako na svého podřízeného. Žádná část podniku není ve skutečnosti méněcenná, když to, co každý dělá, je nezbytné pro úspěch celku, a všichni pracují s jedním úmyslem před sebou: zajistit úspěch podniku. Tak se ani my nemůžeme v božském plánu, který si trojjediný Bůh předsevzal k roz-

vinutí Své slávy a k našemu vykoupení, na žádný díl dívat jako na nižší, když přece všechny jednotlivosti jsou spojeny v jeden dokonalý celek. Ačkoli každá Osoba Božství má při provádění celku Svůj příslušný podíl, tu přece vše má stejnou důležitost.

Syn při uskutečňování Svého podílu zaujal Své místo „*v podobnosti lidí*“ (Fil 2,7), ale když to učinil, žádným způsobem se nevzdal Svého postavení rovnosti v Božství nebo důstojnosti Své Osoby. A v té míře, jak Ho vidíme v dokonalé závislosti a v poslušnosti, jak se slušelo na místo, které zaujal, budme na stráži před myšlenkou, že by to mohlo být poddání se z podřízenosti. V tom je přece Jeho jedinečná sláva, že když byl na tomto místě dokonalé závislosti, stále byl „*nade vším*“, „*Bůh požehnaný (velebený) na věky*“ (Řím 9,5). „*Dí jim Ježíš: Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mne poslal, a dokonal dílo jeho.*“ (Jan 4,34) On toto dílo podnikl se vším, co s sebou přinášelo, včetně přijetí těla a kříže, a vykonal je z plného zalíbení srdce. Bylo to Jeho pokrmem. Byl ve všem plně zajedno s Otcem. Kdyby ve Své osobní hodnosti byl Otci v Božství v tom nejnepatrnějším podřízen, pak by nemohl toto dílo vykonat ke cti trojjediného Boha a také by nemohl zjevit Boha v těle. Jeho absolutní rovnost s Otcem propůjčila nekonečnou cenu všemu, co činil jako Syn, který se stal tělem.

Použití jména „Bůh“ jako označení pro celou Trojici

V Písmu je často použito jméno „Bůh“, když jsou míněny všechny tři Osoby Trojice, především ve Starém zákoně. V Novém zákoně je naproti tomu často osloven Otec sám jako „Bůh“, zatím co Duch a Syn nejsou tímto způsobem osloveni jménem „Bůh“. Například: „*A že jste synové, poslal Bůh Ducha Syna svého v srdce vaše, volajícího: Abba, Otče.*“ (Gal 4,6) To se děje ne kvůli nějakému přednostnímu postavení uvnitř Božství, nýbrž spíše proto, že při vykonávání božských plánů zaujal Syn Své místo jako služebník a poslušný člověk a Duch zaujímá Své místo jako poslaný od Otce a Syna, aby oslavil Syna. Proto nemohou na místě, které ve vykonávání božských plánů zaujali, jednoduše být jmenování v témže smyslu Bohem jako Otec – ačkoli Syn je Bůh a Duch je Bůh: oba ve Svém božství rovni Bohu Otci.

Při vykonávání božských rad vidíme, že Bůh Otec je spatřován jako původce a zdroj všeho, jako Ten, který vyvoluje, předurčuje, povolává a ospra-

vedlňuje a který všechno působí podle rady Své vůle (viz 1. Kor 8,6; Ef 1,3–11; 2. Tim 1,9; Řím 8,28–33 atd.). Syn je spatřován více jako dílovedoucí a umělecký řemeslník, skrze něhož bylo všechno stvořeno a je udržováno, jako Ten, ve kterém a skrze kterého jsou uskutečňovány a zajišťovány všechny rady trojjediného Boha. Skrze Něho bylo vykonáno dílo vykoupení a On to je, jenž Svým příchodem v těle oznámil a zjevil lidem Boha (viz 1. Kor 8,6; 2. Tim 1,9; Jan 1,18; 1. Tim 1,16; Fil 3,21 a další). Duch Boží je nakonec spatřován jako Ten, který ve Své moci přímo působí na stvoření a stvořené věci a působí v nich (Žalm 104,3; Soud 14,5.6; Ef 3,16; 2. Kor 4,4; 10,12–14; Řím 8,14–16.26 aj.).

Syn spojil lidství v jednu nedělitelnou jednotu se Svou Osobou

Je dobré dbát ještě dalšího bodu. Mnozí mají sklon k tomu, aby dělali v jednání a slovech Pána rozdíl mezi tím, co vyvěrá z Jeho lidství, a tím, co vyvěrá z Jeho božství. Ale to je skutečně kluzká půda. To vede nevyhnutelně k tomu, že Pánu přiřazujeme dvojí osobnost, kde jedna, lidství, a druhá, božství, jsou, abychom tak řekli, drženy od sebe v odloučených odděleních Jeho podstaty. Ale to je čistě lidské uvažování, stojící v rozporu s tím, jak Písmo představuje Osobu našeho Pána.

Písmo nikdy nedělí Jeho Osobu na dva díly, jeden lidský a jeden božský, nýbrž dává poznat, že On spojil dokonalé lidství se Svým věčným božstvím, takže jsou v Jeho Osobě spojeny v jedinečném, nevyzpytatelném a nerozlučném spojení. I když koná jako člověk, je to vždy ještě konání Jeho samého, věčného Syna, který sám od sebe a bez toho, aby se vzdal Své Osobnosti jako věčný Syn, *„způsob služebníka přijav, podobný lidem /byl/ učiněn“* (Fil 2,7). On, věčný Syn to je, kdo před námi stojí jako člověk. Tato skutečnost, že ve Své Osobě jako věčný Syn zaujal Své místo jako člověk, to je, která všemu, co jako Syn, jenž se stal tělem, propůjčuje nekonečnou dokonalost Jeho jedinečné Osoby. Nerozlučné spojení dokonalého lidství s věčným božstvím v Jeho Osobě ustavičně vystupuje ve všem, co činí jako Bůh (Syn), zjevený v těle.

„Žádný nevstoupil v nebe, než ten, který sestoupil s nebe, Syn člověka, který jest v nebi.“ – „Co pak kdybyste uzřeli Syna člověka, an vstupuje, kdež prvé byl?“ (Jan 3,13; 6,62)

Sjednocuje tak dokonalým spojením dokonalé lidství a věčné, všudypřítomné božství, že zatím co se označuje jako Syn člověka, může mluvit o tom, že sestoupil z nebe nebo že vystoupí tam, kde On (Syn člověka) předtím byl; ano, mohl dokonce o sobě říci, zatím co tělem byl přítomen zde na zemi. „Syn člověka, který jest v nebi.“

„Já jsem ten chléb živý, který jsem s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které já dám za život světa.“ (Jan 6,51) Zde mluví sám o sobě jako o živém chlebu, který sestoupil z nebe, a přece v téže větě říká, že On, který sestoupil z nebe, dá Svě tělo jako chléb pro život světa. I když oba charaktery: lidství a věčné božství jsou zde jasně v Jeho Osobě viditelné, je přece nemožné je v Jeho jednání oddělit.

„Kterýžto hříchy naše na svém těle sám nesl na dřevě.“ – „Syn Boží..., který zamiloval mne, a vydal sebe samého za mne.“ – „Kterýžto... zdržuje všechno slovem moci své, očistění hříchů našich skrze sebe samého učiniv, posadil se na pravici velebnosti na výsostech.“ (1. Pt 2,24; Gal 2,20; Žid 1,3) On to byl, ten Všemohoucí, jenž nese všechny věci slovem Svě moci, který sám sebe dal jako oběť za naše hříchy. On, věčný Syn, nesl naše hříchy na Svém těle na dřevě – ne Člověk jako člověk a také ne Božství jako božství, ačkoli tam v Jeho Osobě bylo spojeno dokonalé lidství a plné božství. On to byl, jenž spojil lidství se sebou samým, který nás očisťuje od našich hříchů skrze oběť sebe samého. Lidství a božství jsou obojí zcela jasně tu, ale nemůžeme je v Jeho jednání nebo v Jeho slovech rozdělovat.

Tak vidíme před sebou muže, jenž sedí unaven Svou cestou u Jákobovy studny a prosí o vodu k napití (Jan 4), a s Tomášem voláme: *„Pán můj a Bůh můj!“* Kdo by Ho chtěl oloupit o slávu Jeho božství nebo o slávu Jeho milosti, když se tam chystá dát živou vodu jedné unavené, hříšné duši v žízni Svě vlastní duše, aby jí mohl dát podíl na Svě stále trvajících radosti?

Nemůžeme to všechno vyzpytovat a leží to mimo dosah lidského rozumu, aby si o tom vytvářel byt i jen domněnky. Ale můžeme to prostou vírou přijímat jako slavné skutečnosti na základě nepochybné autority Jeho božsky inspirovaného Slova a klanět se. Takové velebení a z toho vyplývající oddaná služba rozšíří naše srdce a obohatí náš život. Když budeme vytvářet domněnky o Jeho nevyzpytatelné Osobě, vysuší to naši duši a podkopá každé obecnství s Bohem v Jeho myšlenkách a Jeho zalíbení v Jeho Synu.

„Nikdo nezná Syna“ (ve smyslu jednoty dokonalého lidství a věčného božství v Jeho Osobě) *„jediné Otec.“* Ale jak požehnané je věřit tomu na základě autority Božího slova. Neboť zde máme zjevení věčné Boží lásky k našim duším a bezpečný základ věčné blaženosti u Něho. Všemohoucí Bůh jako obávaný Vládce s neomezenou mocí, který, když bychom se Mu odvážili odporovat, by nás mohl potříit jako noční můru a o kterém bychom, v neznámosti Jeho vnitřních myšlenek o nás, nic nevěděli, co učiní jako další – jaká hrůza by to mohla být pro naše duše! Ale – jaká radost, jaká věčná blaženost: Bůh pro nás už není něco neznámého a nepoznatelného. Byl zjeven v těle v Osobě Svého věčného jednorozeného Syna, plného milosti a pravdy, z Jehož milosti jsme obdrželi my všichni, a to milost za milostí.

„My pak jsme povinni děkovati Bohu vždycky z vás, bratři Pánu milí, že vyvolil vás Bůh od počátku ke spasení, v posvěcení Ducha, a u víře pravdy, k čemuž povolal vás skrze evangelium naše, k dojití slávy Pána našeho Ježíše Krista.“ (2. Tes 2,13.14)

E. C. Hadley, EuE 12/2011; 1,2,3,4/2012¹⁾

¹⁾ Poznámka k překladu:

Slovo „božství“ (s malým písmenem na začátku) je používáno jako označení božské přirozenosti, tak jako mluvíme o lidské přirozenosti Pána Ježíše a říkáme „lidství (člověčenství)“.

„Božství“ (s velkým písmenem na začátku) je překlad slova Gottheit (God-head) a označuje božské Osoby (viz Koloským 1,19 a 2,9 – „plnost Božství“).
